

СПРАВА «ЛЕЩЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF LESHCHENKO v. UKRAINE)

(заяви № 14220/13 та № 72601/13)

Стислий виклад рішення від 21 січня 2021 року

31 травня 2011 року заявник, журналіст, звернувся до Вишгородської районної державної адміністрації (далі – місцева державна адміністрація) та Адміністрації Президента України із запитом на інформацію і просив надати документи щодо укладення договору купівлі-продажу землі, де знаходилося «Межигір'я», між колишнім Президентом України, і місцевою державною адміністрацією. Місцева державна адміністрація підтвердила укладення договору купівлі-продажу земельної ділянки та відмовилася надати заявнику будь-яку додаткову інформацію або документи, посилаючись на те, що вона стосувалася майна та інших прав і інтересів третьої сторони, а законом заборонялося втручатися в особисте та сімейне життя інших осіб. Адміністрація Президента України також відмовила у наданні заявнику запитуваної інформації, стверджуючи, що запит заявника на інформацію міг розглядатися як втручання в особисте життя.

Заявник намагався оскаржити відмову державних органів до Київського окружного адміністративного суду, який відмовив йому у задоволенні позову і постановив, що запитувана інформація була конфіденційною, оскільки стосувалася приватного життя фізичної особи і тому не могла бути поширена без попередньої згоди. Київський апеляційний адміністративний суд, розглянувши апеляційну скаргу заявника, підтримав висновки суду першої інстанції, вважаючи запитувану інформацію конфіденційною. Вищий адміністративний суд України, посилаючись на обґрунтування судів нижчих інстанцій, підтримав їхні рішення.

У листопаді 2012 року заявник звернувся до Конституційного Суду України із запитом про надання йому копії конституційного подання щодо відповідності Конституції України Закону України «Про засади державної мовної політики». Секретаріат Конституційного Суду України відмовив заявнику, з посиланням на те, що запитувана інформація стосувалася здійснення конституційного провадження на стадіях, які передували прийняттю рішення, і Голова Конституційного Суду України обмежив доступ до цієї інформації.

Заявник звернувся до адміністративного суду, вимагаючи визнати відмову Конституційного Суду України у наданні інформації протиправною. Окружний адміністративний

суд м. Києва відмовив у задоволенні позову заявника, вважаючи, що відмова Конституційного Суду України в наданні інформації була правомірною. Розглянувши апеляційну скаргу заявника, апеляційний суд визнав відмову Конституційного Суду України в наданні інформації протиправною та зобов'язав Конституційний Суд України надати запитувану інформацію. Вищий адміністративний суд України задовольнив касаційну скаргу Конституційного Суду України, скасував постанову апеляційного суду та відмовив у задоволенні позову заявника. Він встановив, що заявник не був учасником конституційного провадження та не мав права на доступ до матеріалів справи, яким був наданий гриф «Для службового користування».

Об'єднавши в одному рішенні обидві скарги заявника Європейський суд вказав, що розглядаючи скаргу заявнику про ненадання інформації щодо передачі державного майна тодішньому Президенту України, національні суди посилалися на дуже загальні положення законодавства щодо захисту приватності, а не на конкретне законодавче положення, яке передбачало її поширення. У зв'язку з цим Європейський суд зазначив, що національне законодавство не було «передбачуваним» з огляду на те, як його тлумачили та застосовували національні суди і констатував порушення статті 10 Конвенції.

Щодо скарги на відмову Конституційного Суду України у задоволенні його запиту Європейський суд вказав, що розглядаючи позов заявника національні суди обмежилися загальними твердженнями, що конституційні подання були частиною матеріалів справи і використовувалися в процесі підготовки рішень Конституційного Суду України. Вони не встановлювали конкретних наслідків, які могли б бути спричинені поширенням інформації, і в них розглядалося питання законності відмови, а не її пропорційності. Європейський суд дійшов висновку, що національні органи влади не вживали урівноважувачі заходи для оцінки, чи переважала суспільний інтерес у поширенні інформації можлива шкода від нього, і констатував порушення статті 10 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* заяви прийнятними;
3. *Постановляє*, що у заяві № 14220/13 було порушено статтю 10 Конвенції;
4. *Постановляє*, що у заяві № 72601/13 було порушено статтю 10 Конвенції;
5. *Постановляє*, що встановлення порушень само собою становить достатню справедливую сатисфакцію будь-якої моральної шкоди, якої зазнав заявник;
6. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.».